2026

POLITICAL SCIENCE

(Major)

Paper : POL4400404MJ

(Western Political Philosophy)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions.

1. Answer the following as directed : 1×8=8
তলত দিয়াবোৰৰ নির্দেশানুযায়ী উত্তৰ দিয়া :

(a) The book, *The Emile* was authored by
The Emile গ্ৰন্থখনৰ ৰচক আছিল

(i) J. J. Rousseau
জে. জে. কছো

(ii) Karl Marx
কার্ল মার্ক্স

(iii) Nikolai Lenin
নিকোলাই লেনিন

(iv) Thomas Hobbes
থমাচ্ হবচ্

(Choose the correct answer)
(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(b) Who was the supporter of 'Limited Sovereignty'?

'সীমিত সার্বভৌমত্ব'ৰ সমর্থক কোন আছিল ?

(c) The book, *On Liberty* was published in the year _____.

(Fill in the blank)

On Liberty নামৰ গ্ৰন্থখন প্ৰকাশ পাইছিল _____ চনত।

(খালী ঠাঁই পূৰণ কৰা)

(d) The idea of dialectical materialism was initiated by F. Hegel.

(Write True or False)

দ্বন্দ্বাত্মক বস্তুবাদৰ ধাৰণাৰ আৰম্ভণি (উদ্ভাৱন) এফ. হেগেলে কৰিছিল।

(সঁচা নে মিছা লিখা)

(Continued)

(e) Who wrote the book, *Philosophy of Right*?

Philosophy of Right নামৰ গ্ৰন্থখন কোনে লিখিছিল ?

(f) Plato's Communism is divided into two/three/four parts.

(Choose the correct answer)

প্লেটোৰ সাম্যবাদক বিভক্ত কৰা হয় দুটা/তিনিটা/চাৰিটা ভাগত (অংশত)।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

(g) According to Aristotle, the best form of Government is democracy.

(Write Yes or No)

এৰিষ্ট'টলৰ মতে, উৎকৃষ্ট প্ৰকাৰৰ চৰকাৰ হৈছে গণতন্ত্ৰ।

(হয় নে নহয় লিখা)

(h) Write any one work of Mary Wollstonecraft.

মেৰী উলষ্টনক্ৰাফটৰ যি কোনো এটা কৰ্ম লিখা।

2. Answer any *six* of the following questions : 2×6=12

তলৰ প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো ছয়টাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Name Aristotle's any two forms of Government.

এৰিষ্ট'টলৰ যি কোনো দুটা প্ৰকাৰৰ চৰকাৰৰ নাম লিখা।

(Turn Over)

(b) What does Plato mean by 'Philosopher King'?

'দার্শনিক ৰজা'ৰ দ্বাৰা প্লেটোৱে কি অর্থ বুজাইছে ?

(c) What is Rousseau's General Will?

ৰুছোৰ সাধাৰণ ইচ্ছা কি ?

(d) Write two contributions of J. S. Mill to the development of political thought.

জে. এছ. মিলৰ ৰাজনৈতিক চিন্তাধাৰাৰ বিকাশত থকা দুটা অৱদান লিখা।

(e) What do you understand by Aristotle's distributive justice?

এৰিষ্টটলৰ বিতৰণমূলক ন্যায় বুলিলে তুমি কি বুজা ?

(f) Mention any two theories of justice of Plato.

প্লেটোৰ যি কোনো দুটা ন্যায় তত্ত্ব উল্লেখ কৰা।

(g) What is civil religion of Rousseau?

ৰুছোৰ নাগৰিক ধর্ম কি ?

(h) Name any two books of J. S. Mill.

জে. এছ. মিলৰ যি কোনো দুখন গ্রন্থৰ নাম লিখা।

(Continued)

(i) What is interlude?

যুগসন্ধি কি ?

(j) What does Mary Wollstonecraft mean by positive evil?

ইতিবাচক (সাকাৰাত্মক) অভিশাপৰ দ্বাৰা মেৰী উলষ্টনক্রাফটে কি অর্থ বুজাইছে ?

3. Write short notes on any *four* of the following : 5×4=20

তলৰ যি কোনো চাৰিটাৰ ওপৰত চমু টোকা লিখা :

(a) Plato's idea of half communism

প্লেটোৰ অর্ধ সাম্যবাদৰ ধাৰণা

(b) J. S. Mill's concept of utilitarianism

জে. এছ. মিলৰ উপযোগিতাবাদৰ ধাৰণা

(c) Any five characteristics of enlightenment

বুদ্ধিদীপ্ত বা জ্ঞান অভ্যুত্থানৰ যি কোনো পাঁচটা বৈশিষ্ট্য

(d) Hobbes' idea of absolute sovereignty

হবচ্ৰ সর্বাত্মক সার্বভৌমত্বৰ ধাৰণা

(e) Machiavelli's virtue of ruler (prince)

মেকিয়াভেলিৰ শাসকৰ (ৰজাৰ) গুণ

(f) Locke on human nature

মানুহৰ আচৰণ সম্পর্কে ল'কৰ ধাৰণা

(Turn Over)

(g) Theoretical framework of General Will

সাধাৰণ ইচ্ছাৰ তত্ত্বগত আধাৰ

(h) Influence of environment over political thought of Machiavelli

মেকিয়াভেলিৰ ৰাজনৈতিক চিন্তাধাৰাৰ ওপৰত পৰিৱেশৰ প্ৰভাৱ

4. Answer any *two* of the following questions : 10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ দিয়া :

(a) Critically discuss about Plato's conception of justice.

প্লেটোৰ ন্যায়ৰ ধাৰণাৰ বিষয়ে সমালোচনাত্মকভাৱে আলোচনা কৰা।

(b) Make a comparative analysis between Hobbes and Locke's view on state of nature.

প্ৰকৃতি ৰাজ্য সম্পৰ্কে হবচ্ আৰু ল'কৰ দৃষ্টিভঙ্গীৰ এটি তুলনামূলক বিশ্লেষণ কৰা।

(c) "Renaissance in Europe brought a new horizon in political thought." Discuss.

"ইউৰোপৰ নৱজাগৰণে ৰাজনৈতিক চিন্তাধাৰাৰ নতুন দিগন্তৰ উন্মেষ ঘটাইছিল।" আলোচনা কৰা।

(d) Write a note on J. S. MIll's views on representative government.

জে. এছ. মিলৰ প্ৰতিনিধিমূলক চৰকাৰৰ ওপৰত দৃষ্টিভঙ্গী সম্পৰ্কে এটি টোকা লিখা।

(e) Evaluate Mary Wollstonecraft's views on women and patriarchy.

নাৰী আৰু পুৰুষতান্ত্ৰিকতাৰ ওপৰত মেৰী উলষ্টনক্ৰাফটৰ দৃষ্টিভঙ্গীৰ মূল্যাঙ্কন কৰা।

★★★